

BIJLAGE 1: Terugblik op het beleids- en actieplan 2018 – 2019

Met de uitvoering van het beleids- en actieplan opvang en integratie van vergunninghouders in Weert heeft de gemeente gebruik gemaakt van de ruimte die het huidige stelsel biedt.

Overwegingen die hierbij een rol hebben gespeeld zijn:

- We willen niet wachten met het starten van activiteiten gericht op arbeidstoeleiding en participatie totdat de statushouder in de gemeente gehuisvest is, een uitkering ontvangt en de inburgeringsactiviteiten heeft afgerond. De gemeente wil zo vroeg als mogelijk beginnen. Een statushouder is gebaat bij snel starten van activiteiten gericht op arbeidstoeleiding.
- We streven naar een intensieve en integrale aanpak.
- We streven naar zoveel mogelijk duale trajecten: het gelijktijdig inzetten van bijvoorbeeld inburgering en vrijwilligerswerk; inburgering en een beroepsopleiding; inburgering en werk.

Kernactiviteiten binnen het huidige beleids- en actieplan opvang en integratie van vergunninghouders in Weert zijn:

- Samenwerking met COA op het AZC door onder andere de inzet van de kansenverkenner;
- Regisseurs statushouders voeren regie en organiseren, naast individuele begeleiding, groepsgerichte trainingen vanaf de dag dat de statushouder in Weert is gehuisvest;
- Samenwerking met team Nieuwkomers van Punt Welzijn voor het uitvoeren van de maatschappelijke begeleiding;
- Inzet van sleutelpersonen gezondheid en participatie;
- Trajecten arbeidsgewinning en taalondersteuning bij Werk.Kom;
- Duale trajecten vanuit het Servicepunt Leren en Werken;
- Ondersteuning hoogopgeleide statushouders.

De voorgenoemde belangrijkste activiteiten worden hieronder nader toegelicht.

1. Kansenverkenner op de AZC's in Weert en de omgeving

Sinds 2018 is in de arbeidsmarktregio Midden-Limburg een kansenverkenner actief. De kansenverkenner opereert voor de acht aangesloten gemeenten als een vooruitgeschoven post. Hij zorgt voor verbinding tussen het AZC en de gemeenten op het moment dat de statushouder nog verblijft op het AZC maar wel al gekoppeld is aan een gemeente in de regio Midden-Limburg. Doel is kansen/ mogelijkheden van de statushouder vroegtijdig in kaart te brengen en een passend ontwikkeltraject op maat op te stellen. De kansenverkenner bundelt de informatie van het COA en voert een intake en diagnose uit met behulp van een Persoonsprofielscan Vluchtelingen (PPS-V) om een beeld van de participatiekansen te krijgen van de statushouder. De PPS-V geeft, voor zover nog niet bekend, een beeld van opleiding, werkervaring, zelfredzaamheid, belemmerende factoren, werkzoekgedrag, Nederlands en Engels taalniveau, leerbaarheid, persoonlijkheid en competenties van de statushouder.

Gedurende de periode maart 2018 tot februari 2019 heeft de kansenverkenner Midden-Limburg breed 90 statushouders in beeld gebracht. De statushouders verblijven in hoofdzaak op één van de vier AZC-locaties in Limburg, zijnde Baexem, Echt, Heerlen en Weert en zijn gekoppeld aan één van de Midden-Limburgse gemeenten. Voor elke statushouder is door de kansenverkenner een plan van aanpak opgesteld.

De inzet van de kansenverkenner heeft in voornoemde periode al op het AZC de onderstaande resultaten opgeleverd voor de regio Midden-Limburg.

Resultaten inzet kansenverkenner maart 2018 – februari 2019	
Gestart met regulier onderwijs	12 statushouders
Gestart met inburgering	22 statushouders
Gestart met werkervaringsplaats	4 statushouders
Gestart met vrijwilligerswerk	4 statushouders
Gestart met betaald werk	5 statushouders
Gestart met zelfwerkzaamheid	34 statushouders

Kansen door inzet kansenverkenner:

- Kansen en mogelijkheden van de statushouder worden vroegtijdig in kaart gebracht.
- Resultaten 2018 van de 90 statushouders die in beeld zijn gebracht zijn positief.
- Doorlooptijd naar participatie wordt korter.
- Statushouders zijn gemotiveerder omdat perspectief geboden wordt.
- Er is een doorgaande lijn tussen COA en gemeenten en daarmee minder tijdsverlies en risico op informatieverlies.

Knelpunten:

- Het AZC in Weert sluit per 15-09-2020 haar deuren waardoor het lastiger wordt voor gekoppelde statushouders aan Weert een doorgaande lijn te behouden.
- Gemeenten hebben in het huidige stelsel pas regie vanaf datum huisvesting en hebben daarmee op het AZC weinig sturingsmacht.
- In de praktijk blijkt dat het instrument PPS-V op het AZC regelmatig nog te vroeg is om in te zetten.

2. Integratiefunctionarissen op het AZC in Weert

In de gemeente Weert worden sinds april 2016 maximaal 1.000 asielzoekers tijdelijk gehuisvest in de Van Horne Kazerne. Daarvoor fungeerde de Van Horne Kazerne als noodopvang. De komst van het Asielzoekerscentrum (AZC) in Weert heeft ertoe geleid dat de gemeente al in een vroeg stadium aan de slag is gegaan met de opvang- en integratie van statushouders en de samenwerking met COA. Sinds 2018 zijn integratiefunctionarissen actief. Integratiefunctionarissen zijn statushouders woonachtig in de gemeente Weert en in dienst van de gemeente Weert. Zij ondersteunen gedurende de AZC-periode in het AZC van Weert de asielzoekers met als doel hen een warm welkom te geven. De integratiefunctionarissen gaan in gesprek en organiseren allerlei activiteiten waarmee zij bewoners stimuleren om te komen tot een actief integratieproces.

Kansen door inzet integratiefunctionarissen:

Bewoners op het AZC worden door ervaringsdeskundigen vroegtijdig gestimuleerd om te komen tot een actief integratieproces.

Knelpunten:

De functie is gekoppeld aan het AZC in Weert. Het AZC sluit per 15-09-2020 haar deuren waardoor deze functie komt te vervallen.

3. Regisseurs statushouders

In de gemeente Weert zijn drie regisseurs statushouders bij het team Participatie van de afdeling Werk, Inkomen en Zorg ondergebracht voor in totaal 2,4 fte. Zij voeren regie en stimuleren en ondersteunen de statushouder waar mogelijk in hun integratie en participatietraject. De kansverkenner draagt zijn informatie over de statushouder bij huisvesting over aan de regisseur statushouders. Vanaf het moment dat de statushouder gehuisvest is in de gemeente zijn zij voor de statushouders de spin in het web.

Overige activiteiten die worden uitgevoerd door de regisseurs statushouders:

- Organiseren en uitvoeren van Participatieverklaringstraject (PVT) (zie 3.3.1.)
- Begeleiden van sleutelpersonen gezondheid en participatie (zie 3.5.)
- Organiseren en uitvoeren van diverse workshops aanvullend op het PVT (zie 3.3.2.)

Kansen door inzet regisseurs statushouders:

- Brede ondersteuning vanaf datum huisvesting.
- Integrale aanpak.
- Beschikken over specifieke kennis noodzakelijk voor regie op integratie en participatie van statushouders.
- Individuele en groepsgerichte begeleiding/ dienstverlening.

Knelpunten

De dienstverlening van regisseurs statushouders is niet geborgd in de reguliere inzet vanwege financiering uit tijdelijke middelen.

De taakstelling is behaald

Ieder jaar vestigen zich nieuwe statushouders in de gemeente Weert. De gemeente ontvangt hiervoor twee keer per jaar van het Rijk een taakstelling voor het aantal statushouders die zij moeten opnemen. Voor de afgelopen jaren was de taakstelling:

2016	taakstelling 125 personen, geplaatst 149 personen
2017	taakstelling 67 personen, geplaatst 83 personen
2018	taakstelling 70 personen, geplaatst 39 personen
2019	taakstelling 39 personen, geplaatst tot en met 30-07-2019, 27 personen

3.1. Participatieverklaringstraject

Het is van belang dat statushouders kennis hebben van de Nederlandse kernwaarden, zoals gelijkheid, vrijheid van religie en vrijheid van meningsuiting. Aandacht voor deze waarden is via een doorlopende leerlijn stevig verankerd in het inburgeringsbeleid waar het PVT onderdeel van uitmaakt. Door ondertekening van de Participatieverklaring tonen statushouders hun betrokkenheid bij de Nederlandse samenleving en hun bereidheid om daar actief aan bij te dragen.

De uitvoering van het PVT is per 1 januari 2018 belegd bij de afdeling Werk, Inkomen en Zorg (WIZ) en wordt georganiseerd en uitgevoerd door de regisseurs statushouders. In de wet is opgenomen dat voor het PVT minimaal één dagdeel van een bijeenkomst of workshop moet worden aangeboden met een inleiding in de Nederlandse kernwaarden. In de praktijk is echter gebleken één dagdeel te weinig is. In de gemeente Weert wordt dan ook een breder PVT aangeboden van circa drie dagdelen waarin de volgende onderwerpen onder andere aan bod komen:

1. De kernwaarden die genoemd worden in de PVT, te weten vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit. Wat betekenen deze waarden in Nederland? Wat kun je verwachten en wat wordt er van je verwacht op dit gebied? Statushouders maken dus met dit traject kennis met de rechten en plichten en de fundamentele waarden van de Nederlandse samenleving.
2. Informatie over inburgering, gecertificeerde aanbieders van inburgeringscursussen en de mogelijkheden op het gebied van lenen bij DUO. Wat zijn de gevolgen als je het inburgeringsexamen niet op tijd haalt?
3. Kennismaking met een aantal lokale maatschappelijke partners door middel van een rondleiding.
4. Een feestelijke ondertekening van de Participatieverklaring in het bijzijn van de burgemeester en verantwoordelijk wethouder.

In 2018 hebben er 11 statushouders deelgenomen aan het PVT en de Participatieverklaring ondertekend. In 2019 waren dat tot en met 30 juli eveneens 11 statushouders.

Kansen/ knelpunten

Het PVT is een op zichzelf staand traject dat meer afgestemd en gecombineerd kan worden met de andere workshops, groepsgerichte begeleiding rondom diverse thema's (rechten en plichten, participeren in Weert, opvoeden in 2 culturen, gezondheid, etc.). Ook is een link met de maatschappelijke begeleiding gewenst.

3.2. Groepsgerichte begeleiding

Aanvullend op het PVT worden door de regisseurs statushouders naar behoefte workshops georganiseerd en uitgevoerd met thema's als:

- Rechten en plichten. In 2018 hebben 73 statushouders aan deze workshop deelgenomen en in 2019 hebben er 20 statushouders deelgenomen.
- Participeren in Weert. In 2019 hebben 6 statushouders deze workshop gevolgd.
- Opvoeden in twee culturen. Deze workshop wordt in samenwerking met het Centrum voor Jeugd en Gezin gegeven. In 2019 hebben 23 statushouders tot en met 30 juli de workshop gevolgd.
- Gezondheid. Deze workshop is in 2017 voor het laatst in samenwerking met de GGD aangeboden.
- Onderwijsstelsel in Nederland. Deze workshop is in 2018 verzorgd in samenwerking met onderwijs.
- Starters. In samenwerking met IMK is in 2019 een workshop voor starters georganiseerd waaraan 8 statushouders hebben deelgenomen.

Deelnemers PVT en overige workshops		
	2018	2019 t/m 30-07
PVT	11	11
Overige workshops	73	57

4. Maatschappelijke begeleiding

Op grond van de Wet inburgering voorzien gemeenten in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Team Vluchtelingenwerk van Punt Welzijn, vanaf juli 2019 genaamd team Nieuwkomers, voert in opdracht van de gemeente Weert de maatschappelijke begeleiding uit. Met professionele coördinatie en de inzet van lokale vrijwilligers wil Punt Welzijn het verschil maken voor statushouders. De maatschappelijke begeleiding van de nieuwkomers richt zich op direct contact met de statushouder en een samenhangende aanpak van

de vragen en ondersteuningsbehoefte in zijn situatie. In eerste instantie gaat het om vragen rond aanmelding en inschrijving bij tal van instanties en de kennismaking met zijn nieuwe leefomgeving. In tweede instantie om zelfstandig gebruik te leren maken van voorzieningen en een verdere oriëntatie op de mogelijkheden tot participatie en zelfregie. De vrijwillige coach, die wordt gekoppeld aan de statushouder door de coördinator, ondersteunt zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig om tot passende oplossingen te komen. Gedurende het coaching traject worden stappen gezet om steeds zelfstandiger en zelfredzamer te worden. De maatschappelijke begeleiding duurt minimaal zes maanden maar doorgaans één jaar. De begeleiding in complexe zaken duurt soms wel twee jaar.

Nieuwe instroom maatschappelijke begeleiding	
2018	2019 t/m 30-07
22 huishoudens	19 huishoudens

4.1. Eerste opvang en coaching

Eerste maatschappelijke opvang

Na het tekenen van het huurcontract en de ontvangst van de sleutel van de woning heeft de statushouder nog veel te regelen. De coaching bij vestiging is gericht op het op orde brengen van praktische zaken na aankomst in de gemeente Weert. De statushouder wordt gecoacht bij het regelwerk rond wonen, zorg, werk, inkomen, verzekeringen, inburgering en overige basisvoorzieningen en de kennismaking met de lokale samenleving. Dit gebeurt samen met de coördinator, spreekurbegleiders, de coach en eventueel een tolk.

Coaching tot (zelf)redzaamheid

In deze fase vindt verdere begeleiding plaats op weg naar actieve participatie aan de samenleving. Nadat alle praktische zaken zijn geregeld, leert de statushouder nu vaardigheden om zaken zelf te regelen. De nadruk in deze fase ligt op coaching en planmatig werken aan een actieve en positieve inzet van de statushouder om in de Nederlandse samenleving te kunnen participeren en stappen binnen de zelfredzaamheidsmatrix te kunnen zetten. Het team Nieuwkomers werkt met een zelfredzaamheidsmatrix (ZRM), bestaande uit tien leefgebieden. De ZRM is een middel om te meten hoe zelfredzaam een statushouder is. Er worden door het team Nieuwkomers drie metingen gedaan: bij aankomst, een tussenevaluatie en aan het einde van de begeleiding. Het gewenste resultaat is toenemende zelfredzaamheid. Er kan een beroep worden gedaan op het spreekuur door zowel statushouder als coach en de coördinator ondersteunt en coacht tijdens individuele en groepsbijeenkomsten. Om te zorgen voor een warme overdracht wordt ten tijde van de coaching door het team Nieuwkomers een driegesprek gevoerd tussen statushouder, regisseur statushouders en de vrijwillige coach. Tijdens dit gesprek worden de leefgebieden besproken en wordt gekeken waar nog ondersteuningsvragen zijn. Zodra de begeleiding wordt overgedragen aan de regisseurs statushouders speelt ook de Vraagwijzer een belangrijke rol.

Kansen door inzet maatschappelijke begeleiding

- De aanpak met vrijwillige coaches zorgt voor maatschappelijk draagvlak.
- Door de inzet van maatschappelijke begeleiding worden problemen voorkomen (armoede, eenzaamheid, etc).
- Statushouders geven aan zich beter te voelen en zich meer te kunnen ontwikkelen doordat zij een beroep kunnen doen op de vrijwillige coaches.

Knelpunten

- Trajecten lopen door complexe problematieken, echtscheiding, trauma's, opvoeding, schulden, steeds vaker langer dan 1 jaar.
- Er zijn weinig vrijwilligers die het werk willen (blijven) doen.
- Vrijwilligers en statushouders hebben veel behoefte aan professionele ondersteuning.

4.2. Spreekuur

Het team Nieuwkomers organiseert twee keer per week spreekuur. Dit spreekuur is bedoeld voor vrijwillige coaches en statushouders die aan een traject maatschappelijke begeleiding deelnemen.

Kansen door inzet spreekuur

- Zowel de vrijwillige coaches als de statushouders hebben behoefte aan een spreekuur speciaal voor statushouders gedurende hun maatschappelijke begeleidingstraject.
- Met dit spreekuur wordt de Vraagwijzer ontlast en ontzien van specialistische kennis op het dossier statushouders.

Knelpunten

- Statushouders blijven vaak ook na hun traject nog gebruik maken van het spreekuur en mijden daarmee reguliere dienstverlening.
- Door uitval van 2 ervaren vrijwilligers die het spreekuur tot ergens in 2018 hebben gedraaid is het team geconfronteerd met de kwetsbaarheid van de dienstverlening.
- Vanwege gebrek aan ervaring bij de vrijwilligers heeft Punt Welzijn behoefte aan professionele inzet bij het spreekuur.

4.3. Ondersteuning jonge gezinnen

Met behulp van de projectsubsidie die Punt Welzijn ontvangt tot en met 2019 hebben zij op basis van de signalen en aanbevelingen die zijn gedaan door het Prenataal netwerk een professional ingezet op de ondersteuning van jonge gezinnen voor zes uur per week. Het Prenataal netwerk is een netwerk bestaand uit vertegenwoordigers van verschillende organisaties. Deze organisaties zijn gerelateerd aan de doelgroep -9 maanden tot 4 jaar en bestaan uit: verloskundigen, kraamzorg, jeugdgezondheidszorg, kinderopvang, scholen, jeugdzorg en welzijnsorganisaties. Het Prenataal netwerk heeft gesignaleerd dat er veel ondersteuning is geregeld voor volwassen statushouders maar dat er onvoldoende zicht is op de ontwikkeling of het welbevinden van de kinderen van statushouders. Problemen worden vaak pas gezien op het moment dat de kinderen naar kinderopvang/ peuteropvang of school gaan. Het netwerk heeft de signalen over de kinderen van statushouders geïnventariseerd en op basis hiervan onder andere aanbevolen intensievere begeleiding te bieden aan jonge gezinnen. In de maatschappelijke begeleiding van jonge gezinnen zou meer tijd aan opvoeden en opgroeien moeten worden besteed waardoor de zelfredzaamheid vergroot wordt. Ook wordt afstemming en samenwerking tussen de verschillende organisaties aanbevolen.

De professional voor de ondersteuning van jonge gezinnen gaat sinds 2018 bij alle jonge statushoudergezinnen op huisbezoek en inventariseert welke ondersteuning nodig is. Zij verwijst naar verschillende vormen van dienstverlening en onderhoud contacten met de verschillende organisaties die betrokken zijn. Zij werkt nauw samen met de coördinator en vrijwillige coaches van het team Nieuwkomers.

Kansen door inzet ondersteuning jonge gezinnen

- Met de projectsubsidie heeft Punt Welzijn ingezet op ondersteuning van jonge gezinnen nadat het Prenataal netwerk signaleerde dat er onvoldoende zicht is op de ontwikkeling of het welbevinden van de kinderen van statushouders.
- In de maatschappelijke begeleiding is meer ruimte door de extra ondersteuning voor opvoeden en opgroeien. Ook is meer afstemming en samenwerking tussen organisaties.

Knelpunten

De ondersteuning wordt gefinancierd uit een extra projectsubsidie. Ondersteuning is echter langdurig nodig.

5. Sleutelpersonen gezondheid en participatie

De gemeente Weert heeft gedurende de periode 1 juli 2018 tot 1 juli 2019 drie sleutelpersonen gezondheid en participatie als vrijwilliger een vrijwilligersovereenkomst aangeboden. Vanaf 1 juli 2019 is nog één sleutelpersoon actief binnen de gemeente en worden door de regisseurs statushouders nieuwe sleutelpersonen geworven. De sleutelpersonen worden door het Kennisdelingsprogramma Gezondheid Statushouders getraind en zij zijn inzetbaar als voorlichter, bemiddelaar, verkenner en adviseur. De sleutelpersonen worden begeleid door de regisseurs statushouders.

Sleutelpersonen zijn ervaringsdeskundig. Zij zijn zelf vluchteling, hebben als statushouder in Nederland hun weg gevonden en zij hebben ervaring met de Nederlandse systemen zoals de gezondheidszorg. Daardoor kunnen zij zich beter inleven in de situatie van de statushouders. Zij spreken Nederlands en hun moedertaal. Sleutelpersonen zijn cultuursensitief en kunnen zich verplaatsen in de Nederlandse ambtenaar en professional en in het perspectief van de statushouder. Zij kunnen bemiddelen en een brugfunctie vervullen.

Kansen door inzet van sleutelpersonen

- Door sleutelpersonen raken statushouders sneller wegwijs in de Nederlandse systemen.
- Door sleutelpersonen sluiten beleid en aanpak beter aan en door het advies over de gewoonten en cultuur van statushouders worden meer mensen bereikt en misverstanden voorkomen.

Knelpunten

- Er zijn weinig statushouders die als sleutelpersoon vrijwillig kunnen en willen werken. Personen met de juiste kennis en vaardigheden zijn ook snel bemiddeld op de arbeidsmarkt.
- Het is lastig voor sleutelpersonen om zowel draagvlak en vertrouwen te hebben en te houden van de statushouders als de ambtenaren van de gemeente of andere professionals.
- Een succesvol resultaat vraagt om intensieve begeleiding en aan deze tijd ontbreekt het binnen de huidige formatie van regisseurs statushouders.

5.1. Gezondheidsprofiel statushouders gemeente Weert

Over de periode 2015 – 2018 heeft de GGD Limburg-Noord een gezondheidsprofiel statushouders voor de gemeente Weert opgesteld. Met de komst van statushouders uit verschillende delen van de wereld moeten we rekening houden met diverse gezondheidsrisico's. De risico's verschillen per nationaliteit; tegelijk zijn er ook veel overeenkomsten.

Gezondheidsrisico's statushouders:

- Medische hulp aan vluchtelingen is beperkt geweest.
- Extra aandacht is nodig voor gezondheidsthema's: overgewicht, chronische pijnklachten, zorg mijden en infectieziekten.

Opvoeden in een andere cultuur/ gezinshereniging:

- Groot verschil in opvoeding met Nederlandse cultuur.
- Verhoogd risico op kindermishandeling.
- Gezinsleden kunnen uit elkaar zijn gegroeid door het lange wachten op gezinshereniging.

Seksuele en reproductieve gezondheid:

- Minder kennis over seksualiteit en minder vaardigheden om behoeften en grenzen aan te geven.
- Mogelijk te maken gehad met seksueel geweld tijdens vlucht.
- Extra aandacht nodig voor tienermoeders, abortus en moedersterfte.

Psychische problematiek:

- Vaker psychische klachten en psychosociale problemen bij zowel volwassenen als kinderen.
- Posttraumatisch stresssyndroom komt veel voor en klachten worden vaak pas herkend als de leefsituatie stabiliseert.

Middelengebruik:

- Syriërs gebruiken minder alcohol, maar meer tabak dan de gemiddelde Nederlander.
- Beperkte kennis over middelengebruik en verslaving bij vluchtelingen.

Voeding en bewegen:

- Diabetes en overgewicht komen meer voor bij vluchtelingen uit het Midden-Oosten.
- Extra aandacht is nodig voor overgewicht bij kinderen van statushouders, omdat gebleken is dat hun gewicht vaak toeneemt in Nederland.

Communicatie:

- Meeste vluchtelingen spreken niet of nauwelijks Nederlands, terwijl dit een voorwaarde is voor een gezonde integratie.
- Extra aandacht nodig voor laagopgeleide en soms analfabetische vluchtelingen. Zij hebben vaak weinig kennis van ziekten en/ of hun eigen lichaam.

Met voorgenoemde gezondheidsrisico's bij statushouders is in de preventieve sfeer nauwelijks aandacht voor binnen het huidige beleids- en actieplan. Incidenteel is in 2017 ingezet op een workshop gezondheid voor statushouders. Wel is bewegen structureel een onderdeel van het traject bij Werk.Kom. Gezondheid en participatie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ben je gezond kun je beter participeren en participeer je dan voel je je gezonder.

6. Trajecten arbeidsgewenning en taalondersteuning

Lopende trajecten arbeidsgewenning en taalondersteuning en nieuwe instroom		
	2018	2019 t/m 30-07
Lopende trajecten	142	121
Nieuwe instroom	65	30

Intake en diagnose

Het traject arbeidsgewenning en taalondersteuning bij Werk.Kom start vanuit een brede intake waarbij gebruik wordt gemaakt van de PPS-V (zie ook instrument bij het onderdeel kansenverkenner onder 3.1.). De PPS-V resulteert in een geautomatiseerde rapportage. Gedurende drie weken wordt de statushouder tijdens zijn werkzaamheden bij Werk.Kom in de zogenaamde werkcomponent geobserveerd, worden competenties verder in kaart gebracht, wordt gestart met bewegen en worden werkgevers bezocht door middel van een roadtour. De periode wordt afgesloten met een rapportage van de consulent intake en diagnose bij Werk.Kom waarin hetgeen is opgehaald over de statushouder wordt samengevat en er een advies komt over de meest geschikte werklocatie. De voorkeur gaat hierbij uit naar een reguliere werkgever.

Stageplek

Na de fase van intake en diagnose start de statushouder op een werkervaringsplek, bij voorkeur bij een reguliere werkgever. Naast het opdoen van werkervaring volgt de statushouder een dagdeel sport en beweging en worden er workshops aangeboden.

Sport en bewegen

Sport en bewegen wordt uitgevoerd door de beweegmakelaar van Punt Welzijn. Er worden regelmatig sportmiddagen georganiseerd waarin statushouders kennis kunnen maken met allerlei verschillende sportactiviteiten die Weert te bieden heeft. Hierdoor melden statushouders zich sneller aan voor een sportschool of sportvereniging maar het zorgt er ook voor dat statushouders met elkaar in contact komen en op die manier met de taal bezig zijn.

Workshops

Workshops die worden aangeboden zijn onder andere omgaan met geld, op weg naar werk, zelfredzaamheid maar er worden bijvoorbeeld ook fietslessen verzorgd. In 2018 hebben 25 statushouders deelgenomen aan de workshop omgaan met geld. Deze workshop wordt uitgevoerd in samenwerking met Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg en het team Schulddienstverlening van de gemeente Weert. 25 statushouders hebben de workshop op weg naar werk gevolgd en 12 statushouders de training zelfredzaamheid. In 2018 hebben 8 statushouders fietslessen gevolgd en in 2019 waren dat 7 statushouders.

Carrousel

Gedurende 15 weken doet de statushouder ervaring op de arbeidsmarkt op. Hierbij worden zowel de statushouder als de werkgever ondersteund door een aangewezen coach en de taaldocent. Er wordt gestuurd op persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de Nederlandse taal op de werkvloer. Knelpunten waar de statushouder tegenaan loopt zowel privé als op het werk worden samen opgepakt en opgelost. Na 15 weken volgt een aanvulling op de eerste rapportage met hierin opgenomen de punten waarop ontwikkeld is, de algemene ervaring van de werkgever over het functioneren van de statushouder en de vervolgmogelijkheden. Mocht uitstroom bij de werkgever niet mogelijk zijn, volgt een nieuwe werkervaringsplek voor maximaal 15 weken bij een andere werkgever. De cyclus herhaalt zich in principe tot de statushouder is uitgestroomd naar betaald werk of tot gebleken is dat werk niet tot de mogelijkheden behoort.

Jobhunter

De jobhunter wordt meegenomen in de ontwikkelingen en behoeftes van de statushouder. Daar waar mogelijk stuurt de jobhunter op uitstroom. Per 1 mei 2019 is een jobhunter gestart, zelf van Syrische afkomst en dus ook Arabisch sprekend, die specifiek voor de groep statushouders stage- en werkplekken ophaalt.

Resultaten trajecten arbeidsgewenning en taalondersteuning		
	2018	2019
Betaalde arbeid	34	21
Stageplek	8	3
Vrijwilligerswerk	40	Niet bekend
Onderwijs	8	3

Kansen door inzet van trajecten arbeidsgewenning en taalondersteuning

- Om de statushouder en zijn of haar mogelijkheden goed in beeld te krijgen is voor deze doelgroep extra inzet op intake en diagnose noodzakelijk.
- Om de werkgever en de werkenden op de werkvloer goed voor te bereiden op de groep statushouders en hen bereid te krijgen kansen te bieden voor statushouders is een jobhunter specifiek voor deze doelgroep noodzakelijk.
- De bemiddeling van statushouders naar werk is intensief en vraagt om extra capaciteit.

Knelpunten

- Werkgevers zijn nog onvoldoende voorbereid op de groep statushouders. Vooral de werknemers op de werkvloer die direct met de statushouders werken weten minder goed om te gaan met culturele verschillen.
- Intensieve begeleiding van de statushouder op de werkvloer is essentieel om een duurzame plaatsing te realiseren. De inzet van een jobcoach is wenselijk.
- Statushouder en werkgever hebben behoefte aan één aanspreekpunt. De jobcoach zou hierin een rol kunnen spelen.

6.1. Taalondersteuning door taalcoach bij Werk.Kom

Alles begint met taal: je netwerk uitbreiden, een studie volgen of een baan vinden: het kan pas wanneer de statushouder de taal voldoende spreekt en begrijpt. Tijdens de extra taallessen die georganiseerd worden bij Werk.Kom worden statushouders enerzijds begeleid bij het maken van hun huiswerk vanuit inburgering en anderzijds voorbereid op de arbeidsmarkt (vaktaal). De lessen worden zowel groepsgewijs als individueel aangeboden. Door taalcoaching wordt de Nederlandse taalvaardigheid en het zelfvertrouwen om de taal te spreken vergroot. Ook zijn er mogelijkheden om met de taalcoach een sollicitatiegesprek voor te bereiden en is het mogelijk dat de taalcoach de (toekomstige) werkplek bezoekt voor taalondersteuning (woorden van de werkvloer), uitleg van veiligheidsvoorschriften, contract, werkafspraken en werkinstructies.

Door de taalcoach worden alle interne trajecten van statushouders bij Werk.Kom begeleid met betrekking tot de taalontwikkeling. Extern zijn er 10 statushouders begeleid door de taalcoach.

Kansen door de inzet van extra taalondersteuning

- Ook na de inburgering blijkt taal een knelpunt voor veel statushouders om stage of werk te vinden en te behouden. Extra taalondersteuning blijft gewenst.

- Aandacht voor werkvloertaal wordt in de reguliere inburgering gemist.

Knelpunten

Het zou logischer zijn deze ondersteuning aan te bieden vanuit de taalaanbieders in formeel, non- en informeel leren, dus als onderdeel of verlengde van de reguliere inburgering.

6.2. Taalondersteuning bij Bibliocenter

Bibliocenter beschikt over een collectie boeken om de Nederlandse taal te leren of om je Nederlands te verbeteren. Daarnaast heeft Bibliocenter digitale oefenprogramma's op het gebied van taal, zoals de Slimme Nieuwslezer. Dit is een digitale krant met dagelijkse nieuwsberichten. Het programma is ook thuis te gebruiken nadat je een account hebt aangemaakt in de bibliotheek.

Open Inloop Taal

Elke donderdagmiddag kun je bij Bibliocenter in de gemeente Weert oefenen met het spreken, lezen en schrijven van de Nederlandse taal. Dat kan door aan de slag te gaan met taal oefenprogramma's op de computer. Of door in gesprek te gaan met taalvrijwilligers om het spreken te oefenen. Een ervaren NT2 docent en taalvrijwilligers geven ondersteuning.

Taalcafé

Het Taalcafé is voor volwassenen vanaf 18 jaar. Je leert beter Nederlands spreken en begrijpen. Elke dinsdagavond In het Taalcafé word je ontvangen door vrijwilligers. Zij begeleiden de gesprekken. Je praat in een gezellige sfeer met elkaar over gewone dingen zoals werk, eten en drinken, hobby's en gezondheid. Samen woordspelletjes spelen, de krant lezen, actualiteiten bespreken of gezellig kletsen bij een kopje koffie of thee. Daarnaast leren de deelnemers ook meer over de Nederlandse cultuur en over de cultuur van de andere deelnemers. Het Taalcafé is een culturele ontmoetingsplaats.

Kansen door inzet van taalondersteuning bij Bibliocenter

- De aanvullende non- en informele taalondersteuning vanuit Bibliocenter biedt extra ondersteuning en oefening op diverse manieren zoals taal café en open inloop.

7. Duale trajecten in Midden-Limburg

In 2018 is vanuit het Leerwerkloket Midden-Limburg met de kansrijke sectoren Bouw en Groen succesvol de mogelijkheid verkend tot een Beroepsbegeleidende Leerweg opleiding (BBL-opleiding) op niveau 1 op maat voor statushouders. Bij deze BBL-opleidingen combineert de statushouder werken, scholing en inburgering. In de praktijk werkt hij zestig procent van zijn tijd bij de werkgever, volgt hij twintig procent vak theorie en de overige twintig procent volgt hij Nederlandse les (inburgering). Het is een intensief en zwaar traject maar na afronding is de statushouder verzekerd van een duurzame werkplek. Opvallend was dat in het eerste schooljaar met name jongeren onder de dertig jaar uitvielen op het traject. De ouderen maakten een meer bewuste keuze voor de sector en vielen in veel mindere mate uit. Er is in de regio gezocht naar de mogelijkheden hoe we ervoor zorgen dat ook jongeren een passend duaal traject kunnen volgen. Hiervoor wordt nu een traject gestart dat begint met een opleidings- en beroeporiëntatiefase. Na afronding van een drie maanden durende oriëntatiefase heeft de statushouder een beeld van de diverse studierichtingen en daarbij behorende beroepen en volgt er een keuzemoment voor één van de Beroeps ondersteunende Leerweg opleidingen (BOL-opleidingen) op entree niveau. De statushouder volgt aansluitend de entreeopleiding, twee dagen in de week gaat hij op stage (beroepspraktijkvorming)

en hij volgt de onderdelen van zijn inburgeringscursus. Er kan gekozen worden voor de volgende BOL-opleidingen op entree niveau:

- Horeca
- Retail
- Logistiek
- Installatietechniek
- Zorg en dienstverlening
- Bouw/ infra

Kansen door inzet van Duale trajecten in Midden-Limburg

- Duale trajecten leveren tijdswinst op, voorkomt dat statushouders langer inactief zijn en zorgen dat ze eerder participeren.
- Door een regionale aanpak komen we eerder tot voldoende massa om ook inburgering en onderwijs onderdeel van het traject te maken. Ook biedt dit kansen voor de gezamenlijke inzet van een jobcoach specifiek voor een arrangement.
- Duale trajecten worden door meerdere partijen gefinancierd.

Knelpunten

- Door de hoeveelheid aan partijen is het soms lastig te ontdekken waar eigenaarschap en verantwoording zijn belegd.
- Werkgevers zijn nog onvoldoende voorbereid op de doelgroep statushouders. Vooral de werknemers op de werkvloer.
- Er zijn nog weinig arrangementen voor vrouwelijke statushouders voorhanden.
- Intensieve begeleiding is noodzakelijk bij voorkeur door middel van een jobcoach.

8. Ondersteuning van hoogopgeleide statushouders

De hoogopgeleide statushouders participeren niet in het traject van arbeidsgewenning en taalondersteuning bij Werk.Kom. Voor hen is een aparte workshop ingericht en zij worden indien gewenst ondersteund bij het volgen van een opleiding of krijgen anderszins ondersteuning op maat. Een belangrijk uitgangspunt bij het volgen van een opleiding is dat deze bijdraagt aan het vergroten van duurzame kansen op de arbeidsmarkt. Of iemand hoogopgeleid is, blijkt uit de diplomawaardering in combinatie met de PPS-V. In 2018 en 2019 hebben 12 statushouders deelgenomen aan de training voor hoger opgeleiden. Daarnaast maken de hoger opgeleiden wel gebruik van de dienstverlening van de taaldocent, jobhunter, beweegmakelaar, etc.

Kansen door inzet van ondersteuning aan hoog opgeleiden

Met deze ondersteuning sluiten we maximaal aan bij de talentontwikkeling van statushouders.

Knelpunten

De bijzondere positie die we de hoger opgeleide statushouders bieden kan leiden tot onbegrip van anderen, al dan niet statushouders.